

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

7. Quando populus ad montem Sinai peruenerit. cap.19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

vt decebat honorandum, satis erat si Iethro, vnum alterumue mensum apud eum hospitaretur. Et sic tertium argumentum nihil probat.

CAPVT XIX. EXODI.

Quando populus ad montem Sinai peruenerit.

Mense tertio egressi sunt Israel, de terra Aegypti, in die hac venerunt in solitudine montis Sinai, cap. 19. vers. 1. Ita habet editio vulgata consentiente textu Hebraeo, Graeco, Chaldaica paraphrasi. Quanam vero dicatur hac dies, non est vna omnium authorum sententia. Nonnulli aiunt hanc diem dici, qua recesserunt ex Raphidim, vt significetur, non esse magnam distantiam inter Raphidim, & montem Sinai: quam interpretationem sequitur Lipsomanus, Fagius, Bonfretius, Scholia Varabli, & late propugnat Salius illo anno 1544. numer. 367. Cum enim, inquit, dixisset Moyses, in hac die venerunt in solitudinem Sinai, & videret se obscurus locum, quod relatiuum sine antecedente posuisset, explicandi gratia integram posuit sententiam. Nam profecti de Raphidim, & peruenientes in desertum Sinai castra metati sunt, in eodem loco. Quod confirmari ait per particulam causalem, nam, quam habet vulgata editio, Tigurina & paraphrasis Chaldaica. Iuxta hac interpretationem, quam non improbabilem reor, scriptura verbis iam relatis, diem qua Hebraei ad montem Sinai accesserunt, non refert ad mensum tertium sed tantum indicat eadem die, qua ex Raphidim discesserant, in desertum Sinai peruenisse: eam autem fuisse quartam mensis tertij arbitratur Salius, & penultimam secundij mensis fuisse sabbatum, nec licuisse tunc iter facere, ac proinde populum vltima die mensis secundij, ex 8. mansione, venisse ad nonam: prima mensis secundij de Daphea ad locum decimae stationis Alus dictum, die 2. de Alus in Raphidim, vadecimam mansiorem, eodem die sub vesperam, aquas de petra, murmurantibus dadas, Amalecitas extrema agminis Hebraeorum carpsisse, proximam nocte de bello deliberatum, postridie, qui fuerit tertius mensis tertij pugnatum cum Amalecitis vsque ad Solis occasum, imò & erectum altare, fortasse etiam sacrificatum, ac die tandem quarta Israelitas in Sina peruenisse, ita vt Moyses praecesserit matut. eo que peruenerit hora tertia ante meridiem, mox ascenderit ad montem, inde ad populum qui iam aduenerat Dei mandata retulisse circa meridiem, re cum maioribus eomunicata circa horam 2. pomeridianam iterum subiisse montem, circa quintam ad populum rediisse, & praeparationem in tertiam diem indixisse, quae futura erat sexta Siuan, qua legem populus accepit.

Quaestio
status.
1. Opinio.

2. At vero Rupertus & Abulensis in hunc locum & Beluacensis lib. 2. hist. e. 8. putant hanc diem, primam mensis appellari, q. d. mense tertio, prima die mensis venerunt filij Israel in solitudinem Sinai. Fauet Bellarminus lib. 3. de cultu Sanctorum cap. 13. hanc diem idem esse ratus, quod initium mensis. Sed hi auctores

2. Opinio

V

thores

P.
Philippi

Chronologia
Testamentum

A IV

17

thores nullam afferunt suæ interpretationis rationem: multo verò minus afferre possunt, cur dicant, hanc diem esse, qua tertius mensis completus est.

3. *Opinio.* alij denique arbitrantur *hanc diem*, esse tertiam mensis, in hunc sensum, mense tertio *in hac die*, id est, tertia. Textus orationis insinuare videtur, ut licet mensis erat numero tertius, ita & dies mensis ordine tertia. Hanc interpretationem sequuntur Hugo de S. Victore, Ribera lib. 5. de templo, cap. 7. Securus lib. 1. in Iosue q. 7. & seq. Bellarminus lib. 3. de Sanctis c. 13. Sa, Cornelius, Menichius hic. Lorinus Num. 10. v. 11. Torniellus an. m. 2544. n. 36. & probabile censet Bonfrerius, & verò ita sentiendum, si sextus dies ponatur datæ legis. Quæ sententia mihi cæteris præponenda videtur, siquidem legē non tertio, sed sexta die mensis tertij datam paulo post probabimus. Sententia verò Saliani & circo minus arridet, quod plura in vnam diem congerat, quam quæ tam brevissimo spatio commode gesta videantur. Moyses enim durante cum Amalecitis pugna vsq; ad occasum solis in oratione perstitit, ut patet Exodi 17. v. 12. Deinde Raphidim erectum altare, & sine dubio sacrificatum: quomodo ergo Moyses postridie cõstitutus, tribus ferè horis ante meridiem venit ad montem Sinai, & modo bis eodem die, interposito cum Israelitis colloquio montem ascendit, descendit: Deinde minus adlubescit, quod Moyses dicatur prius montem ascendisse, quàm populus de Raphidim ad Sina pervenisset, cum sacer textus aduertentiam Hebræorū ascensui Moysis præponat, nec vlla ratio huc histerologia in dicitur.

4. *Conclusio.* Venit igitur populus tertia die mensis Sivan ad montem Sinai, cuius vidisset nubem iam aliquantisper constitisse, tabernacula erexit, Moyses montem petit, indeq; acceptis à Deo mādatis eodem die, diuinum decernit ad seniores, tum ad populū refert ut indicatur v. 8. Postridie montem repetens consensus populi Deo profitetur, moxque reuersus iussa Dei populo intempe cumque lauisent vestimenta, ait ad eos: *esote parati in diem tertiam.* &c. v. 13. quis cum Cornelio dicere malit Moysen 4. die Sivan bis montem conscendisse. Quod autem aliqui de die sabbati obijciunt, explicatum est, cap. 16. v. 1. n. Bene autem Torniellus an. m. 2544. num. 37. Cornelius hic & alij monent, Hebræos in Sina hæsisse annum integrum exceptis 13. circiter diebus. Huc venerunt die 3. mensis tertij, & hinc castra mouerunt anno sequenti die mensis secundi. Num. 10. v. 11. Sic omnia, quæ ab initio cap. 19. vsque ad finem Exodi, toto Leuitico, & Numerorum libro vsque ad cap. 10. v. 11. describuntur, gesta sunt in hac mansione 12. ad montem Sinai.

EXODI 19. v. 3.

Ad non factum. Moyses autem ascendit ad Deum. Aduerte Moysen bis montem conscendisse, antequam populo indiceret præparationem in 3. diem, quo legem erat accipiturus. *Prima vice* iussus est quærere consensus populi, an Deo vellet obedire.

Si audierit vocem meam. &: Hæc sunt verba, qua loqueris ad filios Israel. v. 6. Quo mandato accepto descendit ad castra, & convocatis maioribus natu populi, exposuit omnes sermones, quos mandauerat Dominus: responditque omnis populus simul: cuncta que locutus est Dominus faciemus. v. 7. & 8. Vnde colligit Salianus Moysen prius cum senioribus consultasse, quam res populo proponeretur, & consensus peteretur. Altera vice Moyses ascendit, & nuntiavit verba populi ad Dominum. v. 9. Qui dixit ei: vade ad populum, & sanctifica illum hodie & cras. &c. v. 10. Hinc colligo secundum ascensum fuisse quarta die mensis Sivan, quæ erat prima sanctificationis populi. De die prioris ascensus nonnullum est inter auctores dissidium. Quidam enim, vt Tostatus & Salianus, volunt Moysen ea die, qua ex Raphidim ad Sinæ castra mouit vtraque vice montem conscendisse. Alij vt Cornelius vtrumque ascensum signant postredie aduentus in Sinai. Alij denique, vt Tornielus num. 36. putant eo die, quo populus ad montem Sinai venerat, Moysen vna; sequenti die, alterâ vice in montem se contulisse. Prima opinio multa in vnum diem congerit, aduentum è Raphidim, castrorum metationem papilionumue erectionem, ascensum priorem Moysis, eius descensum, seniorum consilium, congregationem populi, alterum Moysis ascensum, colloquium cum Deo, descensum, contocationem plebis, indictionem sanctificationis, lotionem vestimentorum. Adde fortè altaris erectionem & sacrificium in Raphidim antequam inde mane migraretur, cum pridie vsque ad solis occasum, prælium cum Amalecitis durasset, Quare huic opinioni secundam, secundæ tertiam anteponendam puto.

De 1. vice varia opinionet.

EXODI 19. v. 16.

Quando lex data Hebræis.

Item aduenerat tertius dies & mane inclauerat &c. Hic dies non erat tertius mensis tertij, neq; tertius in hebdomada; sed tertius ab eo die, quo Deus Moysi dixerat: v. 10. vade ad populum & sanctifica illos hodie (nempè 4. die mensis Sivan) & cras lauentque vestimenta sua & sint parati in diem tertium, qui erat futurus sextus mensis tertij vt mox patebit. Certum autem est, ac omnium assensu firmatum à Paschate ad Pentecosten, qua lex Hebræis data est, numerari 50. dies; sed controuersia olim fuit, vtrum ab ipso die, quo Agnus immolabatur, an verò à prima, vel secunda, vel tertia die Azymorum inclusiue exordium horum 50. dierum sumendum sit.

Lex lata die 50. à paschata. Q. do initio horum 50. dierum. Quidam à 15. Nij.

2. S. Augustinus tomo 2. epistola 119. cap. 16. Numera, inquit, à 14. primi mensis die, quo factum est Pascha, vsque ad diem tertium tertij mensis, & inuenies decem & septem dies primi mensis; triginta secundi, san. tres tertij, qui fiunt 50. Et libro secundo de Trinit. cap. 15. ait ab occisione agni

V 2

agni

P. Philippi

Chronologia
Testamenti

A IV

17